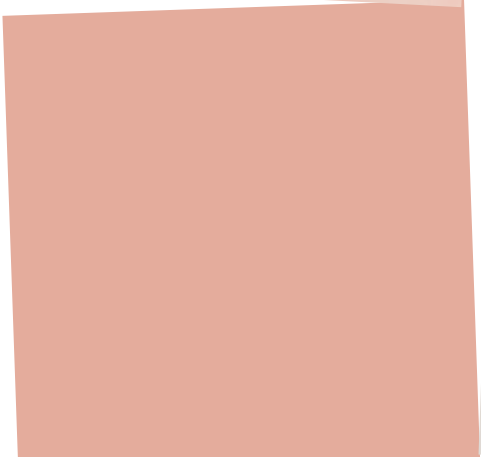

Совети за описменување кои ќе му помогнат на вашето дете

Пред училишна возраст – 2 одделение

Секое
дете ја
заслужува
секоја
прилика

Семејствата се први и најтрајни влијанија во развојот на детето и играат важна улога во школувањето на детето.

Има многу начини кои можете да ги развиете и да ги поддржите способностите на вашето дете за говорење, слушање, читање и за пишување, преку игра и секојдневни семејни активности.

Оваа брошура дава совети кои вие или други членови на семејството може да ги правите со вашето дете во секојдневните активности за да ја развиете нивната писменост.

Може да биде многу корисно да го вклучите вашето дете во ваквиот тип на активности на нивниот прв јазик, и на Англиски ако се чувствувате способни за тоа.

Електронски верзии од оваа брошура се достапни на Англиски и на 23 различни јазици на веб-страницата „Семејствата како партнери во школувањето“: www.education.vic.gov.au/about/directions/familiesaspartners/schools/connecting.htm

Каде може да добијам помош?

Учителот/ката на вашето дете

Учителот/ката на вашето дете може да даде совет за тоа како можете да помогнете да се развие способноста за писменост кај вашето дете. Некои теми на кои може да разговарате со учителот/ката вклучуваат:

- Степенот на успех на вашето дете во задачи поврзани со писменоста.
- Целите поврзани со писменоста на кои работи вашето дете и како можете да го поддржите вашето дете да ги постигне истите.
- Стратегии кои можете да ги користите за да му помогнете на вашето дете во области во кои тој или таа има потешкотии.

Интернет ресурси

Новата веб-страница на Викториската влада „Connect-Primary“ лесно ви овозможува да се поврзете со одлични алатки за учење од вашиот домашен компјутер, локална библиотека или можеби вашето училиште.

Посетете ја вебстраницата „Connect-Primary“ на <http://www.education.vic.gov.au/primary>

Веб-страниците во „Connect-Primary“ се проверени од учители за да се осигура дека се соодветни да ги користат деца.

Запомнете, ако отворите други веб-страници што не се наведени во „Connect-Primary“, заради безбедносни причини, никогаш не треба да давате лични податоци, како на пример вашето име или името и презимето на вашето дете, училиште, телефонски број или адреса, на некој од интернет што не го познавате.

Ultranet е нов интернет систем кој ви дава податоци за школувањето на вашето дете на училиште. Тоа е безбедна страница на државно ниво, која учениците, родителите и учителите можат да ја посетуваат преку интернет. Посетете ја веб-страницата Ultranet на: www.education.vic.gov.au/about/directions/ultranet/benefits/parents.htm

Да му помогнеме на вашето дете да чита, пишува, говори и слуша

Користење на секојдневни активности за да воспоставите поврзаност дома

- Споделете стихотворби и песнички и поттикнете го вашето дете да ви се придружи.
- Ислушајте го вашето дете и реагирајте на неговите/нејзините идеи со прашања и барајте повеќе информации.
- Истакнете и зборувајте за букви и зборови насекаде околу вас. На пример, кутии од житни снегулки, регистрациони табли, знаци.
- Гответе едноставни нешта заедно. Прочитајте го рецептот, разговарајте за тоа што правите.
- Зачленете се во библиотека за играчки и одберете играчки заедно.
- Прелистајте ги каталозите од поштата и разговарајте за работите кои се на продажба.
- Разговарајте за семејните слики и минатото.

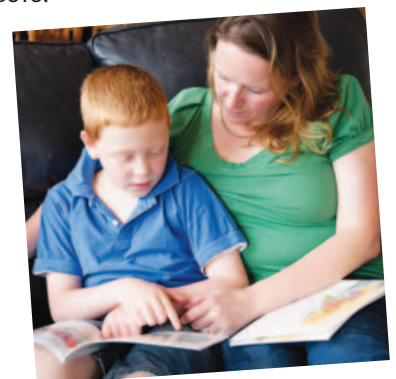

Раскажување на приказна

Раскажување на приказна е одличен начин да се збогатат вештините на вашето дете за јазик и слушање, како и проширување на неговата/нејзината имагинација. Или вие раскажете ја приказната или поттикнете го вашето дете да ја раскаже приказната.

Раскажување на приказна може да биде за:

- Омилен карактер од книга или телевизиска програма.
- Друг член од семејството.
- Омилената играчка на вашето дете.

Еве неколку совети за да го започнете вашето раскажување:

- Направете да биде возбудливо, со различни гласови, кукли, помагала или игра со прсти.
- Започнете со она што го интересира вашето дете.
- Креирајте карактер и околина.

Читајте заедно

Читањето е значаен начин за да се воспостави поврзаноста од изговорените зборови до напишаните зборови.

Да му читате на вашето дете е непроценлива работа да се направи.

Еве неколку совети:

- Поттикнете го вашето дете да ги одбере книгите, списанијата, каталозите, мултимедијалните приказни или ДВД-ња.
- Разговарајте за сликите од некоја книга и поттикнете го вашето дете да разговара за сликите.
- Споделете ги книгите со слики, без зборови, за развивање на имагинацијата, идеи и речник преку набројување на работите во сликите.
- Пре-прочитајте ги омилените книги и приказни на вашето дете.
- Поддржете го вашето дете да направи своја книга со слики и потоа да ви ја „прочита“ приказната.

Читањето со вашето дете ќе започне кога вашето дете ќе се запознае со приказната и ќе може да преземе дел од читањето.

Кога вашето дете ви **чита**, дозволете да помине одредено време за да ги препознае зборовите, па поставувајте прашања за да видите дали тој или таа разбира што прочитал/а.

Исто така, важно е вие да му покажете на вашето дете како читате секој ден заради различни причини, на пример: рецепти, честитки, календари, списоци за купување, етикети на храна, упатства, мапи, весници, електронска пошта, знаци, вебстраници итн.

Разговор за книгата е важен дел од читањето. Разговарајте за книгата пред, во тек и по читањето и навистина поттикнете го вашето дете да разговара за своите идеи и да поставува прашања за книгата. Еве неколку прашања што можете да ги прашате во различно време, пред, во тек и по читањето на книгата:

- За што сакаш да читаш?
- Дали би сакал/а да одбереш книга што ти е позната?
- Погледни ја корицата – што мислиш за што станува збор во книгата?
- Што се случува во сликите?
- Што мислиш дека ќе се случи понатаму?
- Кој ти беше омилен дел од книгата?
- Кој ти беше омилен карактер во приказната? Зошто ти се допадна тој карактер?
- Ако можеш да го промениш крајот на оваа книга, како би го променил/а?

Читање на идеи

- Разгледајте и пробајте квизови заедно, кликувајќи на линкот *Quiz* на вебстраницата *FUSE* за ученици од основно училиште.
- Запишете што ви кажува вашето дете за некое искуство и тогаш прочитајте го заедно.
- Посетете ја вашата локална библиотека или училишна библиотека за да одберете и читате книги заедно.
- Дознајте факти за светот, кликувајќи на линкот *Find out* на вебстраницата *FUSE* за ученици од основно училиште.

- Нацртајте или насликајте цртежи за сцените или карактерите. Кликнете на линкот *Draw* на вебстраницата *FUSE* за ученици од основно училиште.
- Изучувајте зборови користејќи речник.
- Зборувајте за тоа што прават авторите и илустраторите.
- Истакнете важни нешта за една книга – предна корица, грб, страницата за содржина, наслов итн.

Читање и пишување одат рака под рака

Учењето како да пишува започнува со цртаница и цртежи. Тоа е прв важен чекор и треба да се поттикнува. Поддржувајте го вашето дете да го прочита гласно она што го напишало. Креирајте место за чување и изложување на нивните писмени работи.

Искористете ги искуствата на вашето дете за да креирате поврзаности помеѓу зборувањето, пишувањето и читањето. Еве неколку чекори за следење:

- Побарајте од детето да зборува за некое искуство или нешто што го интересира.
- Прашајте го вашето дете кој дел од разговорот би сакало да го напишете.
- Додека детето зборува запишете ги неговите идеи. Користете го детскиот јазик.
- Замолете го детето да ви го прочита напишаното.
- Можеби детето ќе сака да нацрта цртеж или создаде нешто, што ќе одговара на напишаното.

Можности да пишувате дома секој ден:

Како и читањето, и пишувањето станува секојдневна активност дома. Дозволете детето да ве види да пишувате.

Пробајте некои од овие идеи за пишување дома:

- Напишете список за купување или додадете работи на списокот и пречкртајте ги работите додека ги купувате или отпакувате.
- Чувајте табла за пишување и читајте семејни пораки.
- Планирајте го и пишувајте го вашето неделно мени заедно.
- Напишете наслови за фотографии во вашите семејни албуми.
- Напишете етикети за уметничките дела и креации на вашето дете.
- Направете и напишете честитки, роденденски честитки и карти за заблагодарување.
- Чувајте семеен календар на видно место и запишете ги семејните настани. Разговарајте за претстојни настани со вашето дете, на пример, каде, кога и кој ќе биде таму.

Премиерскиот предизвик за читање

Премиерскиот предизвик за читање е одличен начин за Викториските ученици да го подобрат нивното читање. Учениците се поттикнати да прочитаат и искусаат 30 книги, за да достигнат одредени цели. Ако вашето дете само што се учи да чита, можете да му помогнете да „искуси“ книги со тоа што ќе му читате или ќе читате со него/неа (artificial gender in Macedonian language) и ќе зборувате за приказната, зборовите и сликите. Проверете го Премиерскиот предизвик за читање на <http://www.education.vic.gov.au/prc/default.htm>